

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 265/2016-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. marca 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť

- obchodnej spoločnosti V A V invest, s. r. o. „v reštrukturalizácii“, Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- Ing. [REDACTED], [REDACTED],
- Bc. [REDACTED], [REDACTED],
- obchodnej spoločnosti HORNEX, a. s., Agátová 4D, Bratislava,
- obchodnej spoločnosti Aequitas, s. r. o., Dolná 19, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EUROPA SC ZV, a. s., Námestie SNP 63, Zvolen,
- obchodnej spoločnosti VAV HOLD, a. s., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EUROPA SC BB, a. s., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti VAV parking, a. s., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EuropaCinema ZV, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti VAV Group, s. r. o. „v likvidácii“, Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EUROPA SC ZV II, a. s., Námestie SNP 63, Zvolen,
- obchodnej spoločnosti Zvolenská investičná, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti VAV Management, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti PETRASTAV, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,

právne zastúpených advokátom JUDr. Petrom Kubinom, Advokátska kancelária, Štefánikova 15, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s právom na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právom na verejné prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva vlastníť majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 2 R 8/2015-310 z 29. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť

- obchodnej spoločnosti V A V invest, s. r. o. „v reštrukturalizácii“, Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- Ing. [REDACTED], [REDACTED],
- Bc. [REDACTED], [REDACTED],
- obchodnej spoločnosti HORNEX, a. s., Agátová 4D, Bratislava,
- obchodnej spoločnosti Aequitas, s. r. o., Dolná 19, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EUROPA SC ZV, a. s., Námestie SNP 63, Zvolen,
- obchodnej spoločnosti VAV HOLD, a. s., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EUROPA SC BB, a. s., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti VAV parking, a. s., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EuropaCinema ZV, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti VAV Group, s. r. o. „v likvidácii“, Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EUROPA SC ZV II, a. s., Námestie SNP 63, Zvolen,
- obchodnej spoločnosti Zvolenská investičná, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,

- obchodnej spoločnosti VAV Management, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
a
- obchodnej spoločnosti PETRASTAV, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2016 doručená sťažnosť

- obchodnej spoločnosti V A V invest, s. r. o. „v reštrukturalizácii“, Námestie SNP 3, Banská Bystrica (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“),
- Ing. [REDACTED], [REDACTED],
- Bc. [REDACTED], [REDACTED],
- obchodnej spoločnosti HORNEX, a. s., Agátová 4D, Bratislava,
- obchodnej spoločnosti Aequitas, s. r. o., Dolná 19, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EUROPA SC ZV, a. s., Námestie SNP 63, Zvolen,
- obchodnej spoločnosti VAV HOLD, a. s., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EUROPA SC BB, a. s., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti VAV parking, a. s., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EuropaCinema ZV, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti VAV Group, s. r. o. „v likvidácii“, Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti EUROPA SC ZV II, a. s., Námestie SNP 63, Zvolen,
- obchodnej spoločnosti Zvolenská investičná, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti VAV Management, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica,
- obchodnej spoločnosti PETRASTAV, s. r. o., Námestie SNP 3, Banská Bystrica (spolu ďalej len „sťažovatelia“),

vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podnikat' podľa

čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s právom na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a právom na verejné prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva vlastníť majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 R 8/2015-310 z 29. decembra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 16. júna 2015 okresný súd uznesením č. k. 2 R 8/2015-110 rozhodol na návrh sťažovateľa v 1. rade na začatie reštrukturalizačného konania sťažovateľa v 1. rade. Toto rozhodnutie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 22. júna 2015. Dňa 23. júla 2015 okresný súd uznesením č. k. 2 R 8/2015-114 rozhodol o povolení reštrukturalizácie sťažovateľa v 1. rade. Toto rozhodnutie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 30. júla 2015. Sťažovateľ v 1. rade podal návrh na svoju reštrukturalizáciu ako obranu proti (podľa názoru sťažovateľa v 1. rade) šikanóznemu návrhu na vyhlásenie konkurzu, ktorý proti nemu podal veriteľ INGSTEEL, spol. s r. o., 21. januára 2015. Konkurzné konanie vyhlásené na základe tohto návrhu a vedené na okresnom súde pod sp. zn. 2 K 2/2015 bolo 10. augusta 2015 zastavené z dôvodu povolenia reštrukturalizácie sťažovateľa v 1. rade podľa § 16 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“). Uznesenie o zastavení konkurzného konania bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 14. augusta 2015. Dňa 6. októbra 2015 bol zvolený veriteľský výbor pre reštrukturalizáciu sťažovateľa v 1. rade. Dňa 12. novembra 2015 sa uskutočnila druhá schôdza veriteľského výboru, na ktorej prebehla rozprava o predloženom návrhu reštrukturalizačného plánu sťažovateľa v 1. rade. Predseda veriteľského výboru vzniesol voči reštrukturalizačnému plánu viaceré písomné pripomienky, pričom zvyšní dvaja členovia nemali voči návrhu reštrukturalizačného plánu žiadne výhrady. Následne bol návrh reštrukturalizačného plánu podľa § 144 ods. 1 ZKR vrátený sťažovateľovi v 1. rade na dopracovanie v lehote 15 dní. Následne sťažovateľ v 1. rade predložil veriteľskému výboru prepracovaný návrh reštrukturalizačného plánu (zohľadňujúci pripomienky predsedu

veriteľského výboru vznesené na schôdzi dňa 12. novembra 2015 v rozsahu, v akom to bolo možné pri zachovaní účelu reštrukturalizácie).

2.1 Dňa 11. decembra 2015 veriteľský výbor na svojej tretej schôdzi hlasoval o návrhu reštrukturalizačného plánu sťažovateľa v 1. rade. Napriek tomu, že sťažovateľ v 1. rade ešte nad rámec prepracovaného návrhu reštrukturalizačného plánu navrhol ďalších jeho niekoľko zmien a úprav v prospech veriteľov pre prípad jeho schvaľovania na schvaľovacej schôdzi veriteľov, výsledkom hlasovania veriteľského výboru bolo, že za schválenie návrhu reštrukturalizačného plánu nehlasoval žiaden člen veriteľského výboru, proti jeho schváleniu hlasoval jeden člen veriteľského výboru a dvaja zvyšní členovia veriteľského výboru sa zdržali hlasovania. To znamená, že napriek ponúkanej výrazne vyššej miere uspokojenia zabezpečených i nezabezpečených nespriaznených veriteľov sťažovateľa v 1. rade než v prípade konkurzu nebol návrh reštrukturalizačného plánu veriteľským výborom schválený. Vzhľadom na neschválenie reštrukturalizačného plánu veriteľským výborom požiadal správca podľa § 144 ods. 2 ZKR 14. decembra 2015 súd o vyhlásenie konkurzu na sťažovateľa v 1. rade.

2.2 Podaním doručeným súdu 21. decembra 2015 sa sťažovateľ v 1. rade domáhal nariadenia pojednávania vo veci žiadosti správcu o vyhlásenie konkurzu. Sťažovateľ v 1. rade namietal, že členovia veriteľského výboru pri hlasovaní o prepracovanom návrhu reštrukturalizačného plánu dňa 11. decembra 2015 postupovali v rozpore s § 127 ods. 4 ZKR, podľa ktorého *„[č]len veriteľského výboru je povinný konať v spoločnom záujme všetkých veriteľov prihlásených pohľadávok“*. Na tomto navrhovanom pojednávaní chcel sťažovateľ v 1. rade oprávnenosť tejto svojej námietky preukázať a pokúsiť sa tak zabrániť vyhláseniu konkurzu, ktorý je pre všetkých účastníkov reštrukturalizačného konania tou najmenej výhodnou alternatívou, pričom zároveň vedie k nezvratnej likvidácii podniku sťažovateľa v 1. rade. Sťažovateľ v 1. rade sa spoliehal, že súd, ktorého povinnosťou je vykonávať dohľad (reálny, nie iba formálny) nad zákonným priebehom jeho reštrukturalizácie a všetkých úkonov urobených v rámci nej, nemôže vyhlásiť konkurz na základe rozhodnutia veriteľského výboru, ktoré vzniklo nezákonným postupom.

2.3 Dňa 29. decembra 2015 vydal okresný súd (bez nariadenia požadovaného pojednávania a bez vypočutia účastníkov konania) napadnuté uznesenie, ktorým zastavil reštrukturalizačné konanie voči sťažovateľovi v 1. rade, začal konkurzné konanie a vyhlásil konkurz na sťažovateľa v 1. rade, ustanovil správcu konkurznej podstaty sťažovateľa v 1. rade a vyzval veriteľov sťažovateľa v 1. rade na prihlásenie svojich pohľadávok do konkurzu. Napadnuté rozhodnutie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 5. januára 2016. Okresný súd v napadnutom uznesení uviedol:

«Preskúmaním listín predložených do spisu dospel súd k záveru, že Žiadosť dlžníka o nariadenie pojednávania nie je dôvodná. K zaprotokolovaným skutočnostiam na zasadnutí veriteľského výboru zo strany dlžníka o nepredkladaní informácií zástupcom zastúpenému súd uvádza, že v danom prípade sa jedná o vzťah klient (WaldviertlerSparkasse Bank AG) a jeho zástupca (Sympatia Legal, s.r.o.), pričom úlohou súdu nie je overovať, aké informácie boli zo strany zástupcu poskytnuté klientovi resp. v akom rozsahu boli alebo neboli poskytnuté. Veriteľ, WaldviertlerSparkasse Bank AG, sa nechal v konaní zastúpiť, pričom v mene zastúpeného je oprávnený konať zástupca a zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému. Zástupca veriteľa sa k prednesu dlžníka podrobne vyjadril, pričom poprel, že by jemu doručené informácie veriteľovi neposkytol.

Dlžník v žiadosti uviedol, že veriteľ WSPK na prvej schôdzi veriteľov ako veriteľ, ktorý na to oprávnenie mal, nenavrhol, aby schôdza veriteľov hlasovala v zmysle § 126 ods. 3 ZKR. K uvedenému súd uvádza, že veriteľ má právo, nie povinnosť, aby postupoval v zmysle dotknutého ustanovenia a je to na zvážení každého takéhoto veriteľa či toto svoje právo využije alebo nie a do jeho rozhodnutia súd nemá oprávnenie zasahovať.

V danom prípade veriteľský výbor neschválil predložený návrh reštrukturalizačného plánu a ani nariadenie pojednávania by túto skutočnosť nejakým spôsobom nezmenilo. Tak ako to uvádza aj Ústavný súd Slovenskej republiky (II. ÚS 867/2014, pozn.), cit.: „Potreba nariadenia pojednávania je nepochybne opodstatnená v prípade, ak v dôsledku prípadného porušenia zákonných ustanovení hrozí obligatórna konverzia reštrukturalizačného konania na konkurzné konanie, pričom s týmto postupom je spravidla spojená pravdepodobnosť nižšieho uspokojenia veriteľov ako v reštrukturalizácii.“ V prejednávanej veci nedošlo

k porušeniu zákonných ustanovení a nejde o hrozbu konverzie, ale o zákonom predvídaný následok neschválenia reštrukturalizačného plánu.

Listiny predložené dlžníkom ku svojej žiadosti nepredstavujú nové skutočnosti, pre ktoré by prípadné nariadenie pojednávania bolo opodstatnené. Doklady preukazujúce zabezpečovanie financovania dlžníka, boli známe aj veriteľskému výboru, ako vyplýva zo zápisnice veriteľského výboru zo dňa 11. 12.2015 na strane 3 a to ešte pred hlasovaním o prepracovanom reštrukturalizačnom pláne.

V predmetnej veci bol zákonným spôsobom ustanovený veriteľský výbor, ktorý predložený návrh reštrukturalizačného plánu neschválil. Neschválenie reštrukturalizačného plánu má za následok zákonom predvídaný postup, podľa ktorého správca v zmysle § 144 ods. 2 požiada o vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka, resp. súd aj bez návrhu postupuje podľa § 131 ods. 2 písm. f) ZKR.

V danom prípade ani nariadenie pojednávania nemá vplyv na rozhodnutie veriteľského výboru, nakoľko súd nedisponuje v danom prípade oprávnením zvrátiť (zmeniť, či zrušiť) ním prijaté rozhodnutie.

Nakoľko veriteľský výbor predložený návrh reštrukturalizačného plánu dlžníka v zákonnej lehote neschválil, súd podľa § 131 ods. 2 písm. f) v spojení s § 144 ods. 2 ZKR na návrh správcu zastavil reštrukturalizačné konanie, začal konkurzné konanie a vyhlásil na majetok dlžníka konkurz a to bez nariadenia pojednávania, nakoľko žiadosť dlžníka neobsahovala žiadne nové skutočnosti a ani jeho vykonanie neumožňuje súdu zmeniť rozhodnutie veriteľského výboru.

Pre vyhlásenie konkurzu je nutné, aby boli kumulatívne splnené všetky materiálne podmienky pre vyhlásenie konkurzu, t.j. úpadok dlžníka, pluralita jeho veriteľov a dostatok jeho majetku na úhradu nákladov konkurzného konania v zmysle § 9 ods. 2 vyhlášky 665/2005 Z.z.

Podľa § 22 ods. 1 ZKR, v uznesení o vyhlásení konkurzu súd ustanoví správcu a vyzve veriteľov, aby v zákonnej lehote prihlásili svoje pohľadávky; v uznesení tiež poučí veriteľov o spôsobe prihlasovania pohľadávok, následkoch nedodržania lehoty na prihlasovanie pohľadávok a následkoch nesprávneho prihlásenia pohľadávok odkazom na príslušné ustanovenia tohto zákona. Ak súd v konkurznom konaní už ustanovil predbežného správcu, do funkcie správcu ustanoví predbežného správcu.

Súd preto týmto uznesením zastavil reštrukturalizačné konanie, začal konkurzné konanie, vyhlásil na majetok dlžníka konkurz; podľa § 22 ods. 1 ZKR v spojení s § 40 ods. 1 ZKR náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených MS SR ustanovil správcu konkurznej podstaty; vyzval veriteľov, aby v zákonnej lehote prihlásili svoje pohľadávky a poučil ich o spôsobe prihlasovania pohľadávok, následkoch nedodržania lehoty na prihlasovanie pohľadávok a následkoch nesprávneho prihlásenia pohľadávok.»

3. Porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie spočíva podľa sťažovateľov v tom, že okresný súd:

a) sa nevysporiadal s námietkou sťažovateľa v 1. rade, že rozhodnutie veriteľského výboru o neschválení návrhu reštrukturalizačného plánu vzniklo na základe protizákonného postupu veriteľského výboru v rozpore s § 127 ods. 4 ZKR, podľa ktorého „[č]len veriteľského výboru je povinný konať v spoločnom záujme všetkých veriteľov prihlásených pohľadávok“;

b) nenariadil pojednávanie požadované sťažovateľom v 1. rade na preukázanie opodstatnenosti už uvedenej námietky a

c) postupoval formalisticky v rozpore s čl. 152 ods. 4, čl. 47 ods. 3 a čl. 1 ods. 1 ústavy, keď vydaním napadnutého uznesenia poskytol právnu ochranu postupu niektorých účastníkov reštrukturalizačného konania (členov veriteľského výboru), ktorý bol potenciálne protiprávny, na úkor iných účastníkov konania bez toho, aby umožnil iným účastníkom konania sa proti tomu adekvátne brániť.

3.1 Sťažovatelia uviedli, že v reštrukturalizačnom konaní vykonáva súd dohľad nad jeho zákonným priebehom. Tento dohľad musí byť podľa sťažovateľov reálny, a nie iba iluzórny. Reálnosť dohľadu podľa presvedčenia sťažovateľov znamená, že súd nie iba slepo a formalisticky vyhovuje návrhom a žiadostiam dlžníka, správcu alebo veriteľov, ale keď zistí v procese reštrukturalizácie nejakú nezákonnosť, tak vykoná opatrenia potrebné na to, aby ochránil práva a oprávnené záujmy účastníkov reštrukturalizačného konania, ktoré môžu byť touto nezákonnosťou nepriaznivo dotknuté. V konkrétnych okolnostiach to môže podľa sťažovateľov znamenať, že súd nevyhovie žiadosti reštrukturalizačného správcu o vyhlásenie konkurzu podľa § 144 ods. 2 ZKR v prípade, ak (na námietku dlžníka, ktorej

opodstatnenosť sa v konaní preukáže) zistí, že neschválenie reštrukturalizačného plánu veriteľským výborom je dôsledkom nezákonného postupu veriteľského výboru (napr. v rozpore s § 127 ods. 4 ZKR). V právnom štáte je totiž podľa sťažovateľov nepredstaviteľné a neprípustné, aby súdna moc poskytovala právnu ochranu a nezabránila realizácii krokov, o ktorých by sa riadne procesne preukázalo, že boli urobené na základe protiprávneho postupu. Podľa sťažovateľov všeobecný súd sa nemôže pri svojom rozhodovaní cítiť obmedzený textom a formalistickým výkladom právnej normy v prípade, ak striktné pridržiavanie sa tohto textu a formalistického výkladu by spôsobilo protiústavný stav (napr. z dôvodu porušenia základných práv účastníka konania).

3.2 Z hľadiska dopadov na dlžníka a jeho veriteľov je podľa názoru sťažovateľov hlasovanie veriteľského výboru o neschválení návrhu reštrukturalizačného plánu podobné veriteľskému návrhu na vyhlásenie konkurzu. V prípade veriteľského návrhu na vyhlásenie konkurzu však podľa sťažovateľov navrhujúci veriteľ musí splniť zákonom ustanovené náležitosti a preukázať splnenie podmienok na podanie takéhoto návrhu. Okrem toho dlžník má podľa mienky sťažovateľov zákonom ustanovené možnosti, ako sa proti takému návrhu brániť a konkurz odvrátiť. Naproti tomu sťažovatelia argumentovali, že v prípade hlasovania veriteľského výboru o neschválení návrhu reštrukturalizačného plánu členovia veriteľského výboru nemusia na vyvolanie konkurzu dlžníka splniť také prísne podmienky ako v prípade veriteľského návrhu na vyhlásenie konkurzu a dlžník nemá priamo zo zákona možnosť sa proti tomu brániť. Podľa sťažovateľov je však spravodlivé a plne súladné s ústavou garantovaným právom na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, aby sa dlžník a prípadne aj iní veritelia mohli brániť proti výsledku hlasovania veriteľského výboru o neschválení návrhu reštrukturalizačného plánu aspoň v prípade, ak preukážu, že pri tomto hlasovaní členovia veriteľského výboru nepostupovali v súlade s § 127 ods. 4 ZKR, a aby sa im v takomto prípade od dohliadajúceho súdu dostalo právnej ochrany aspoň na podklade čl. 152 ods. 4 v spojení s čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

3.3 Z § 127 ods. 4 ZKR podľa presvedčenia sťažovateľov vyplýva povinnosť členov veriteľského výboru konať v spoločnom záujme všetkých veriteľov prihlásených pohľadávok. Podľa sťažovateľov to znamená, že pri hlasovaní o návrhu reštrukturalizačného plánu člen veriteľského výboru nemôže hlasovať úplne voľne iba

podľa vlastných záujmov a vôle, ale musí brať ohľad na vôľu a záujmy všetkých veriteľov, osobitne na tých, ktorých zastupuje a ktorí nie sú členmi veriteľského výboru a sú v tomto ohľade oproti členovi veriteľského výboru procesne „znevýhodnení“. Prakticky to podľa sťažovateľov znamená, že členovia veriteľského výboru sú vždy povinní o reštrukturalizačnom pláne hlasovať výhradne z hľadiska výhodnosti ponúkaného uspokojenia podľa reštrukturalizačného plánu oproti uspokojeniu v prípade konkurzu, teda to, čo sú členovia veriteľského výboru povinní pri svojom rozhodovaní zohľadňovať, je výhradne porovnanie navrhovaného uspokojenia podľa návrhu reštrukturalizačného plánu s predpokladaným uspokojením v prípadnom konkurze, lebo ich povinnosťou je hlasovať za čo najvyššie uspokojenie všetkých veriteľov (§ 5 a § 127 ods. 4 ZKR).

3.4 Priestor na hlasovanie o reštrukturalizačnom pláne výlučne z pohľadu svojich vlastných záujmov má podľa sťažovateľov každý veriteľ (aj taký, ktorý je členom veriteľského výboru) na schvaľovacej schôdzi, keďže tam hlasujú sami za svoju pohľadávku, a teda môžu hlasovať aj arbitrárne, lebo takýmto hlasovaním neovplyvnia postavenie iných veriteľov. Iní veritelia aj dlžník sú v takomto prípade podľa názoru sťažovateľov chránení tým, že nesúhlas konkrétneho veriteľa alebo skupiny veriteľov s reštrukturalizačným plánom môže nahradiť súd svojím rozhodnutím za podmienok uvedených v § 152 ZKR. Postavenie veriteľa pri hlasovaní je teda podľa sťažovateľov významne odlišné v závislosti od toho, či hlasuje iba sám za seba a svoju pohľadávku ako napríklad na schvaľovacej schôdzi, kde sú ostatní účastníci reštrukturalizačného konania podľa § 152 ZKR aspoň nejako chránení pred svojvoľným a „iracionálnym“ hlasovaním daného veriteľa; alebo či pri hlasovaní zastupuje aj iných veriteľov, ktorých záujmy je povinný pri svojom hlasovaní zohľadniť ako napríklad vo veriteľskom výbore, kde ostatní účastníci nemajú k dispozícii ochranu podľa § 152 ZKR.

3.5 To ale podľa sťažovateľov neznamena, že účastníci reštrukturalizačného konania nie sú nijako chránení pred zmarením reštrukturalizácie z dôvodu, že člen veriteľského výboru pri hlasovaní konal v rozpore so svojou povinnosťou podľa § 127 ods. 4 ZKR. Neposkytnutie ochrany účastníkom konania v takomto prípade by bolo podľa mienky sťažovateľov hrubým zásahom do ich základných práv garantovaných ústavou a dohovorom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 47 ods. 3 a 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

V demokratickom a právnom štáte nie je podľa presvedčenia sťažovateľov prípustné, aby v konaní pred súdom (ktorým je aj konanie podľa ZKR):

a) nebola zo strany súdu poskytnutá ostatným účastníkom konania právna ochrana ich práv a záujmov negatívne dotknutých protiprávnym procesným postupom iného účastníka konania a

b) namiesto toho bola zo strany súdu poskytnutá právna ochrana protiprávnemu procesnému postupu iného účastníka konania na úkor ostatných.

3.6 Sťažovatelia zdôraznili, že nevedia, na akom základe sa okresný súd dopracoval k záveru, že v prerokúvanej veci „*nedošlo k porušeniu zákonných ustanovení*“. Sťažovateľ v 1. rade práveže podľa sťažovateľov namietal, že došlo k porušeniu § 127 ods. 4 ZKR. Okresný súd sa z pohľadu sťažovateľov s touto námietkou nijako nevysporiadal, len uviedol, že nedošlo k porušeniu zákonných ustanovení. Postupoval podľa sťažovateľov formalisticky a svoje zisťovanie obmedzil iba na to, či boli formálne splnené podmienky na postup podľa § 131 ods. 2 písm. f) v spojení s § 144 ods. 2 ZKR, čo nikto nespochyboval. Neskúmal však, či sú podmienky na konverziu reštrukturalizácie na konkurz splnené aj z materiálneho hľadiska, hoci tak urobiť mal a mohol, ako to podľa sťažovateľov vyplýva z početnej judikatúry ústavného súdu aj Európskeho súdu pre ľudské práva.

3.7 Podľa sťažovateľov okresný súd bol pri svojom dohľade nad zákonným priebehom reštrukturalizácie sťažovateľa v 1. rade povinný skúmať nie iba formálne splnenie podmienok na konverziu reštrukturalizácie na konkurz, ale aj to, či sa tak stalo v materiálnom súlade so ZKR (najmä § 5 a § 127 ods. 4 ZKR). Okresný súd bol podľa názoru sťažovateľov „*zaťažený povinnosťou zistiť a odhaliť čo sa skrýva pod obsahom pojmu spoločný záujem veriteľov*“ a či hlasovanie veriteľského výboru bolo s ním v súlade o to viac v prípade, keď oprávnený účastník konania (sťažovateľ v 1. rade ako predkladateľ reštrukturalizačného plánu) namietal porušenie povinnosti členov veriteľského výboru podľa § 127 ods. 4 ZKR. Keďže tak okresný súd podľa sťažovateľov neurobil, porušil tým podľa ich slov svoju ústavnú povinnosť chrániť okrem zákonnosti aj ústavnosť.

3.8 Pokračujúc vo svojej sťažnosti, sťažovatelia uviedli, že okresný súd vydaním napadnutého uznesenia bez vysporiadania sa s námietkou sťažovateľa v 1. rade o porušení

§ 127 ods. 4 ZKR veriteľským výborom a bez nariadenia požadovaného pojednávania uplatnil formalistický výklad predpokladov konverzie reštrukturalizácie na konkurz. Tým v konečnom dôsledku zmaril podľa sťažovateľov účel požadovanej súdnej ochrany a zabránil sťažovateľovi v 1. rade (a jeho prostredníctvom aj ostatným sťažovateľom) v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré v žiadnom prípade nemožno pričítať žiadnemu zo sťažovateľov. Žiaden zo sťažovateľov ako účastník reštrukturalizačného konania totiž svojím správaním podľa mienky sťažovateľov nespôsobil ani nedal dôvod či podnet na to, aby muselo dôjsť ku konverzii reštrukturalizácie na konkurz; uvedený dôsledok spôsobil svojím správaním veriteľský výbor. Sťažovateľ v 1. rade proti tomu podľa sťažovateľov namietal a bolo povinnosťou okresného súdu poskytnúť mu v medziach ZKR a ústavy primeranú ochranu a zabezpečiť tak spravodlivú rovnováhu medzi záujmami členov veriteľského výboru na jednej strane a záujmami sťažovateľa v 1. rade a všetkých ostatných veriteľov sťažovateľa v 1. rade na druhej strane na čo najvyššie uspokojenie ich pohľadávok. Podľa sťažovateľov okresný súd nespravodlivo zvýhodnil (priznal silnejšie právne postavenie) členom veriteľského výboru oproti ostatným účastníkom reštrukturalizačného konania (najmä sťažovateľovi v 1. rade a veriteľom sťažovateľa v 1. rade).

3.9 Sťažovatelia ďalej dôvodí, že skutočnosť, že ustanovenia § 131 ZKR obsahujú medzery, ktoré môžu byť na ujmu účastníkom reštrukturalizačného konania a účelu reštrukturalizácie, potvrdzuje aj odborná literatúra. Sťažovatelia citovali: „Z uvedeného výpočtu dôvodov na strane veriteľov, ktoré obligatórne spôsobujú zastavenie reštrukturalizačného konania a vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka, je zřejmé, že veritelia svojou pasivitou môžu zmarit' proces reštrukturalizácie, a to aj v prípadoch, keď dlžník má záujem o reštrukturalizačné konanie a reštrukturalizácia je aj ekonomicky možná a pre veriteľov z pohľadu uspokojovania ich pohľadávok výhodnejšia ako konkurzné konanie.“ (ĎURICA, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2012, s. 897). Okresný súd podľa sťažovateľov namiesto toho, aby, opierajúc sa o judikatúru ústavného súdu a čl. 152 ods. 4 ústavy, hľadal možnosti ako vykonávať dohľad nad reštrukturalizáciou reálne a ako garantovať základné práva účastníkov reštrukturalizačného konania, sa rozhodol vykonávať dohľad iba formálne a iluzórne tak, že

zhodnotil, že nedošlo k schváleniu návrhu reštrukturalizačného plánu veriteľským výborom (bez toho, aby venoval pozornosť námietke sťažovateľa v 1. rade, že k nemu nedošlo v dôsledku nezákonného postupu veriteľského výboru) a vydal napadnuté uznesenie. Namiesto toho, aby okresný súd poskytol právnu ochranu právam a záujmom všetkých účastníkov konania, podľa sťažovateľov poskytol takúto právnu ochranu iba (potenciálne protizákonnému) postupu niektorých účastníkov konania (členov veriteľského výboru).

3.10 V prípade sťažovateľa v 1. rade napadnuté uznesenie podľa záverov sťažovateľov zasahuje aj do jeho základného práva podnikat', pretože (v porovnaní s reštrukturalizáciou, ktorá by umožnila zachovanie jeho podnikateľskej činnosti pri väčšej miere uspokojenia veriteľov než v konkurze) núti sťažovateľa v 1. rade ukončiť jeho podnikateľskú činnosť napriek tomu, že uspokojenie veriteľov (vo výrazne väčšej miere než v konkurze) je možné dosiahnuť reštrukturalizáciou pri zachovaní jeho podnikateľskej činnosti a majetku.

4. Sťažovatelia v závere svojej sťažnosti navrhli vydať dočasné opatrenie v podobe odkladu vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

4.1 Následne sťažovatelia navrhli vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s právom na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 a právom na verejné prerokovanie vecí podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo sťažovateľov vlastniť a užívať majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo sťažovateľa v 1. rade podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 2R/8/2015-310 zo dňa 29. decembra 2015 porušené boli.

Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 2R/8/2015-310 zo dňa 29. decembra 2015 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

Sťažovateľom priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo vyčíslenej výške, ktoré je Okresný súd Banská Bystrica povinný uhradiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po

jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

7. Predmetom sťažnosti je predovšetkým tvrdenie sťažovateľov, že okresný súd vykonávajúci v zmysle ZKR dohľad nad zákonným priebehom reštrukturalizácie neposkytol ochranu sťažovateľom a rozhodnutím o konverzii reštrukturalizácie na konkurz došlo k porušeniu ich ústavných práv.

8. Podľa § 131 ods. 1 ZKR súd počas reštrukturalizácie dohliada nad činnosťou dlžníka, správcu a veriteľských orgánov. Súd je oprávnený požadovať od správcu vysvetlenia alebo správy o priebehu reštrukturalizácie, ktoré je správca povinný súdu v určenej lehote poskytnúť.

Podľa § 131 ods. 2 ZKR súd bez návrhu jedným uznesením zastaví reštrukturalizačné konanie, začne konkurzné konanie a vyhlási na majetok dlžníka konkurz, ak zistí, že

- a) správca opakovane alebo závažne porušil povinnosti ustanovené týmto zákonom,
- b) správca nesplnil svoju povinnosť požiadať súd o vyhlásenie konkurzu,
- c) správca riadne nezvolal schôdzu veriteľov,
- d) schôdza veriteľov nebola uznášaniaschopná alebo nezvolila veriteľský výbor alebo na návrh veriteľa oprávneného hlasovať sa uzniesla, aby súd vyhlásil konkurz,
- e) záverečný návrh plánu nebol predkladateľom plánu predložený na predbežné schválenie veriteľskému výboru v zákonnej lehote,
- f) veriteľský výbor predložený návrh plánu v zákonnej lehote neschválil alebo predložený návrh plánu zamietol,
- g) správca riadne nezvolal schôdzu, ktorá má rozhodnúť o schválení plánu,
- h) za prijatie plánu na schôdzi, ktorá má rozhodnúť o schválení plánu, nehlasovala nadpolovičná väčšina skupín alebo prítomní veritelia s nadpolovičnou väčšinou všetkých hlasov počítaných podľa zistenej sumy ich zistených pohľadávok,
- i) predkladateľ plánu v zákonnej lehote nepodal na súd návrh na potvrdenie plánu súdom.

Podľa § 144 ods. 1 ZKR o schválení alebo zamietnutí predloženého návrhu plánu rozhodne veriteľský výbor do 15 dní od jeho predloženia. Ak má veriteľský výbor k návrhu plánu výhrady, môže určiť predkladateľovi plánu lehotu nie dlhšiu ako 15 dní na jeho prepracovanie. O schválení alebo zamietnutí plánu v tomto prípade veriteľský výbor rozhodne do 15 dní od predloženia prepracovaného plánu.

Podľa § 144 ods. 2 ZKR ak veriteľský výbor predložený návrh plánu zamietne alebo predložený návrh plánu v zákonných lehotách neschváli, správca bezodkladne požiada súd o vyhlásenie konkurzu.

9. Spôsob interpretácie a aplikácie § 144 ZKR, ktorý v napadnutom uznesení zvolil okresný súd, nemožno podľa ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, naopak, zodpovedá účelu a zmyslu citovaných ustanovení ZKR. Jeho podstata je založená na tom, že okresný súd zásadne nemá v prípade vzniku situácie, ktorú predpokladá § 144 ods. 2 ZKR, žiadnu možnosť úvahy, či konkurz vyhlásiť alebo nie.

9.1 Sťažovatelia v podstate broja proti platnému a účinnému zneniu ustanovení § 144 ZKR. Len to, že s nimi sťažovatelia nesúhlasia, neznamená, že by nemali platiť alebo ich aplikácia by mala byť vylúčená.

9.2 Veriteľský výbor o reštrukturalizačnom pláne rokoval a neschválil ho, čo nie je sporné. Z § 144 ods. 2 ZKR možno v takom prípade vyvodit' povinnosť príslušného súdu vyhlásiť konkurz, t. j. uplatniť takú jeho interpretáciu, akú v posudzovanej veci zvolil okresný súd. V prospech takéhoto výkladu možno argumentovať predovšetkým tým, že nevyhlásením konkurzu v situácii, keď veriteľský výbor v zákonnej lehote reštrukturalizačný plán neschválil (resp. ho zamietol), by vznikla patová situácia. Príslušný súd totiž nemá voči členom veriteľského výboru žiadne právne prostriedky, ktorými by ich mohol donútiť hlasovať za reštrukturalizačný plán. V konečnom dôsledku by iný výklad § 144 ods. 2 ZKR viedol k tomu, že by súd nahrádzal rozhodovanie zákonom zverené veriteľskému výboru (v tomto prípade business judgment) vlastným rozhodnutím, čo je prípustné len tam, kde ho na to zákon výslovne oprávňuje (pozri napr. § 152, § 153, § 154 ZKR). Nič nerieši ani opakované vracanie veci príslušným súdom veriteľskému výboru na nové prerokovanie a rozhodnutie, keďže by to odporovalo účelu § 144 ods. 1 ZKR, ktorý

ustanovuje kogentné lehoty, čo je v rozpore s jasným znením § 144 ZKR o striktných lehotách, v ktorých sa musí rozhodnúť, či sa „ide“ do reštrukturalizácie podľa reštrukturalizačným plánom navrhnutých podmienok, alebo nie. Z uvedených dôvodov považuje ústavný súd spôsob interpretácie a aplikácie ustanovení § 144 ZKR, ktorú v napadnutom uznesení uplatnil okresný súd, za ústavne konformný.

9.3 Taktiež nie je nič chybné na tom, ak okresný súd nenariadil pojednávanie. Ustanovenie § 144 ods. 2 ZKR viaže vyhlásenie konkurzu na formálne požiadavky - zamietavé uznesenie alebo neuznesenie veriteľského výboru sa v určitej lehote. Povinnosť nariadiť pojednávanie by snád' bolo možné postulovať, ak by bolo sporné, či sa schôdza konala v lehote, alebo nie (napr. by sa predĺžila do polnoci posledného dňa a bolo by sporné, kedy presne sa o pláne hlasovalo), prípadne keby bola z nejakého dôvodu nejasná zápisnica alebo nezistiteľný obsah rokovania schôdze. O také prípady tu nešlo, sťažovatelia obsah zápisnice nerozporujú. Z nej je zrejmé, že schôdza plán neschválila. Keďže súd tu nemá žiadnu materiálnu kontrolnú možnosť, pojednávanie by celkom zjavne ničomu neprospeľo.

9.4 Vec je napokon odlišná od sp. zn. II. ÚS 867/2014, pretože v tejto išlo o konverziu nie pre formálne dôvody, ale pre materiálne dôvody (nesprávne obsadenie veriteľského výboru a z toho plynúce následky), ktoré boli medzi účastníkmi sporné a v ktorej súd vykonával aj určité oboznamovanie sa so vzájomnými podaniami. Okrem toho bolo sporné, či samotné zákonné podmienky (nezvolenie veriteľského výboru) boli naplnené. V prerokúvanej veci sťažovateľov samotné predpoklady skutkovo sporné nie sú, sťažovatelia sa len domáhajú ich odlišného posúdenia okresným súdom, resp. vykonania určitých zásahov zo strany okresného súdu, aby skorigoval závery veriteľského výboru.

10. Na tomto základe ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

11. K rozhodnutiu pripája odlišné - doplňujúce stanovisko sudca Lajos Mészáros.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2016